

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет управління

Кафедра логопедії та інноваційних технологій в інклюзії

СИЛАБУС

«Виробнича практика (в закладах освіти)»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Інклюзія в освіті»

Спеціалізація 016.01 Логопедія

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “5” січня 2024 р.

Розробники: Оксана ДЖУС, доктор педагогічних наук, професор
Зоряна ЛЕНІВ, кандидат педагогічних наук, доцент
Галина ЛУКАЧОВИЧ, викладач

1. Вступ

Програма виробничої практики на посаді логопеда в закладах загальної освіти з інклюзивним навчанням розроблена для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 016 Спеціальна освіта спеціалізації 016.01 Логопедія ОПП «Інклюзія в освіті» ОР магістр.

Здобувачі ступеня вищої освіти магістр проходять виробничу практику на посаді вчителя-логопеда у закладах освіти з інклюзивним навчанням: в усіх типах закладів загальної середньої освіти (ліцеї, гімназії, колегіуми), у закладах дошкільної освіти. Календарні терміни проходження практики визначаються відповідно до навчального плану, тривалість проходження виробничої практики на посаді вчителя-логопеда в закладах загальної середньої освіти – 4 тижні і включає в себе 6 кредитів ЕКТС (180 год.), організовується на I курсі (1 семестр).

Робочий день здобувача-практиканта триває 6 годин. Початок і закінчення робочого дня узгоджується з вчителем-логопедом та керівництвом освітнього закладу і складає відповідно до графіку роботи вчителя-логопеда по 4 год. щодня та решти 2-х годин до або після годин роботи вчителя-логопеда. Протягом останніх двох годин здобувач-практикант проводить спостереження за дітьми з порушеннями мовлення або з іншими проблемами розвитку, виконує окремі завдання практики та організовує інші види робіт відповідно до індивідуального плану. Виробнича практика на посаді логопеда в закладах освіти з інклюзивним навчанням входить до циклу обов'язкових освітніх компонентів професійної підготовки.

2. Мета практики

Виробнича практика на посаді логопеда в закладах освіти з інклюзивним навчанням передбачає формування мотиваційної та діяльнісної складової готовності до здійснення професійної діяльності, що досягається через аналіз здобувачами вищої освіти логопедичної документації на учнів, які перебувають на інклюзивній формі навчання, відвідування логопедичних занять (фронтальних, індивідуальних) та їх подальший аналіз; організацію, планування і проведення корекційної роботи з дітьми з комплексними (коморбідними) порушеннями під керівництвом вчителя-логопеда та інших спеціалістів; проведення контрольних корекційних занять; виконання завдань логопедичних обстежень; аргументування вибору навчальних програм і напрямків надання логопедичної допомоги; визначення переліку адаптаційних пристосувань та реабілітаційних заходів для кожної конкретної дитини або групи дітей; виготовлення дидактичного матеріалу для логопедичної роботи; спостереження за освітньо-виховним процесом у закладі освіти з інклюзивною формою навчання, та включенням в організацію та проведення цього процесу.

3. Завдання навчальної психолого-педагогічної практики

1. Ознайомлення зі структурою закладу освіти з інклюзивною формою навчання, з графіком роботи логопеда, з логопедичною документацією та

документацією команди психолого-педагогічного супроводу закладу.

2. Складання індивідуального плану проходження практики і узгодження його з вчителем-логопедом і керівником практики від закладу вищої освіти.

3. Ознайомлення з метою, змістом та завданнями роботи вчителя-логопеда в закладі освіти з інклюзивною формою.

4. Спостереження за навчальною діяльністю на логопедичних та інших корекційних заняттях, в позаурочний час і в процесі навчальної роботи.

5. Проведення логопедичних обстежень і заповнення мовленнєвих карток на 2-х дітей.

6. Проведення пробних та контрольних логопедичних занять.

7. Ведення щоденника логопедичної практики з відповідними записами ([див. додаток 1](#))

8. Надання практичної допомоги вчителю-логопеду під час організації і проведення логопедичних занять, підготовці дидактичних матеріалів тощо.

9. Виконання завдань згідно темою дипломної роботи.

10. Виконання індивідуального завдання.

4. Програмні компетентності навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів логопедії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК-01. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-02. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК-03. Здатність працювати в команді.

ЗК-04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-06. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-07. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-08. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК-09. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності.

СК-02. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики та технології корекційно-розвивальної роботи з особами з порушеннями мовлення.

СК-03. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб дітей.

СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.

СК-7. Здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

СК-08. Здатність до організації процесу виховання, навчання і розвитку дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку і умовах інклюзивного освітнього середовища.

СК-09. Здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального середовища, в тому числі інклюзивного освітнього середовища.

СК 10. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та/або освітні проекти у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

Очікувані результати виробничої практики на посаді логопеда в закладах освіти з інклюзивним навчанням

РН 2. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, створення нових та удосконалення традиційних технологій викладання і супроводження та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

РН 4. Добирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку дітей, рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рівень освітньої підтримки.

РН 5. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з порушеннями мовлення, забезпечувати ефективність власних дій.

РН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.

РН 7. Робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команди у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з порушеннями мовлення в інклюзивному освітньому середовищі, мотивувати учасників команди супроводу до досягнення спільних цілей.

РН 9. Вільно спілкуватись усного письмово українською та іноземною мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері логопедії, спеціальної та інклюзивної освіти в цілому.

РН 10. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

РН 12. Організувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з порушеннями мовлення в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища.

РН 13. Розробляти та реалізовувати заходи зі створення безпечного і здоров'язбержувального освітнього середовища, забезпечувати його якість та ефективність освітнього процесу з урахуванням особливих освітніх потреб, можливостей та здібностей дітей з порушеннями мовлення.

РН 14. Створювати та реалізовувати наукові розробки та/або освітні проєкти, спрямовані на підвищення якості організації освітнього середовища для дітей з порушеннями мовлення.

5. Терміни проходження практики

Календарні терміни проходження практики визначаються відповідно до навчального плану, тривалість проходження виробничої практики на посаді вчителя-логопеда в закладах загальної середньої освіти – 4 тижнів і включає в себе 6 кредитів ЕКТС (180 год.), організовується на I курсі (1 семестр).

Виробнича практика на посаді логопеда в закладах освіти є початковою в підготовці вчителів-логопедів ступеня вищої освіти магістр та входить до циклу обов'язкових освітніх компонентів професійної підготовки.

6. Бази практики

Навчальна та виробнича логопедичні практики проводяться на базах, які відповідають вимогам програми підготовки фахівців за спеціальністю 016 Спеціальна освіта і спеціалізацією 016.01 Логопедія, типовому положенню про заклади дошкільної та загальної середньої освіти, Положенню про логопедичні пункти системи освіти (№ 135 від 13 березня 1993 року) та Про затвердження Порядку надання логопедичних послуг в системі освіти (на стадії обговорення), наказу про Порядок організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти (від 10 квітня 2019 р. № 530) та інструктивно-методичних рекомендацій щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти.

Студенти-практиканти направляються у заклади згідно укладених університетом договорів з базами практик та закріплюються за вчителями-логопедами, що мають досвід роботи не менше трьох років. Розподіл студентів на практику проводиться з урахуванням теми їх наукового дослідження та майбутнього місця роботи після закінчення навчання. Студенти можуть самостійно (узгоджуючи з керівництвом факультету та методистом з практики) вибирати місце проходження практики. Студенти заочного відділення, які вже мають місце роботи і працюють за вищезначеною спеціальністю можуть проходити практику за своїм місцем роботи, якщо у закладі є всі умови для виконання запланованих робіт.

7. Організація проведення практики

Програма виробничої практики на посаді логопеда в закладах освіти з інклюзивним навчанням визначає обсяги знань і умінь, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта

спеціалізації 016.01 Логопедія ступеня вищої освіти магістр відповідно до ОП «Інклюзія в освіті» у контексті вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики; включає в себе необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання професійно-практичних досягнень здобувачів.

Направлення здобувачів вищої освіти на практику здійснюється відповідно до навчального плану ОПП Інклюзія в освіті і підтверджується наказом по університету не пізніше, ніж за 10 днів до початку практики. Загальне керівництво й контроль за проходженням здобувачами вищої освіти практики проводить методист по практиці від закладу вищої освіти. Розподіл студентів по базам практики проводиться методистом спільно з завідувачем кафедри. Безпосереднє керівництво й контроль за виконанням плану проходження практики здобувачем вищої освіти і оцінювання її результатів здійснює керівник практики – науково-педагогічний працівник, призначений на кафедрі.

8. Зміст практики

Змістом виробничої практики на посаді логопеда в закладах освіти з інклюзивним навчанням передбачено такі види діяльності здобувачів-практикантів.

1. Діагностична діяльність, яка спрямована на відпрацювання умінь проводити логопедичне вивчення відповідно до існуючих методик логопедичної діагностики та з урахуванням вікових і індивідуальних особливостей школярів з комбінованими (коморбідними) порушеннями мовлення.

2. Навчально-організаційна діяльність, яка має на меті: вивчення особливостей планування логопедичної роботи з дітьми в умовах інклюзивного навчання; вивчення особливостей розробки логопедичних занять з урахуванням структури порушення мовлення; самостійне планування роботи на термін проходження практики; розробку конспектів корекційних занять, виховних заходів; сприяння організації режимних моментів відповідно до структури освітнього закладу; співпрацю з вчителями-логопедами, педагогами, вихователями, психологом, інструктором ЛФК та іншими фахівцями.

3. Корекційна діяльність, яка проявляється у застосуванні методик корекційного впливу для усунення мовленнєвих порушень у дітей з комбінованими (коморбідними) порушеннями мовленнєвого і психофізичного розвитку.

4. Методично-просвітницька діяльність: вивчення досвіду роботи кращих вчителів-логопедів; участь в обговоренні логопедичних занять, проведених вчителем-логопедом і здобувачами-практикантами; аналіз методів роботи вчителя-логопеда; проведення консультативної роботи з батьками дітей з порушеннями мовлення.

5. Науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти, яка передбачає проведення практичних досліджень згідно теми дипломної роботи.

Структура практики

1 етап – підготовчий. Він передбачає організацію та проведення

настановчої конференції, розробку здобувачами вищої освіти індивідуальних планів проходження практики, актуалізацію знань з вивчених раніше дисциплін. Під час проведення настановчої конференції здобувачі вищої освіти знайомляться з особливостями проходження виробничої практики на посаді логопеда в закладах освіти з інклюзивним навчанням, її метою і завданнями, отримують вказівки щодо оформлення звітної документації, консультуються з керівником практики від закладу вищої освіти і методистом стосовно індивідуальних завдань, закріплюються за відповідними закладами.

2 етап – основний. Він триває протягом 4-х тижнів і містить 6 кредитів ЕКТС. Передбачає реалізацію мети і завдань, сформульованих у програмі та індивідуальному плані практики.

3 етап – заключний. Включає в себе підведення підсумків практики, оформлення звітної документації, обговорення її результатів, підготовку до заліку.

Орієнтовний структурний план проходження практики

№ за/п	Види роботи	Кількість годин
І тиждень		
Понеділок		
1	Прибуття у базові заклади освіти, розподіл по групах, класах.	1 год.
2	Бесіда з керівництвом і логопедом закладу освіти про стан логопедичної роботи в установі.	1 год.
3	Вивчення логопедичної та іншої супровідної документації на дітей, які навчаються за інклюзивною формою.	2 год.
4	Бесіда з фахівцями закладу про особливості дітей з порушеннями мовлення та вплив мовленнєвих порушень процес їхнього навчання.	1 год.
5	Складання індивідуальних планів проходження практики.	1 год.
Вівторок		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням).	2 год.
2	Бесіда з логопедом про структуру логопедичних занять для дітей з різними порушеннями розвитку.	1 год.
3	Вивчення супровідної документації на дітей з ООП, в тому числі з ПМР: висновків ІРЦ про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дітей, портфоліо дітей, ППР, ППН, адаптацій, модифікацій, особливостей оцінювання - аналіз інклюзивного простору та процесів на базі практики.	1 год.
4	Ознайомлення з мовленнєвими картками на дітей, які перебувають на інклюзивному навчанні.	2 год.
Середа		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням).	2 год.
2	Аналіз індивідуальних програм розвитку дітей з ООП.	1 год.
3	Вивчення взаємозв'язку в роботі фахівців закладу, які надають корекційну допомогу учням інклюзивних класів.	1 год.
4	Аналіз занять, проведених логопедом закладу.	2 год.
Четвер		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням).	2 год.
2	Проведення логопедичного обстеження.	1 год.
3	Ознайомлення з методичною літературою щодо організації та	1 год.

	впровадження інклюзивної форми навчання в закладі.	
4	Бесіда з дітьми інклюзивної форми навчання з метою вивчення особливостей їхнього психо-мовленнєвого розвитку.	1 год.
5	Бесіда з вчителями молодших класів про адаптацію і учнів з ООП до умов загальної освіти; про особливості сприймання ними навчального матеріалу.	1 год.
П'ятниця		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням).	2 год.
2	Вивчення взаємозв'язку в роботі логопеда і психолога.	1 год.
3	Спостереження за дітьми з системними порушеннями мовлення на уроках/заняттях.	2 год.
4	Виготовлення дидактичного матеріалу для корекційних занять.	1 год.
II тиждень		
Понеділок		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням).	2 год.
2	Проведення логопедичного обстеження.	1 год.
3	Спостереження за дітьми з системними порушеннями мовлення на уроках/заняттях.	2 год.
4	Бесіда з логопедом про роботу з батьками учнів, які навчаються в інклюзивних класах.	1 год.
Вівторок		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням).	2 год.
2	Проведення пробного індивідуального заняття з використанням інноваційних підходів у корекції мовлення.	1 год.
3	Проведення логопедичного обстеження.	1 год.
4	Спостереження за дітьми з порушеннями мовлення на уроках/заняттях з математики.	2 год.
Середа		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням).	2 год.
2	Обговорення з логопедом прийомів розвитку фонематичних процесів у дітей з ООП.	1 год.
3	Проведення пробного індивідуального заняття для дітей з порушеннями мовлення та особливостями функціонування опорно-рухового апарату.	1 год.
4	Складання психолого-педагогічної характеристики на дитину з порушеннями мовлення	1 год.
5	Вивчення зошитів та виробів дітей з системними порушеннями мовлення	1 год.
Четвер		
1	Проведення пробного підгрупового заняття з формування лексичного компоненту мовлення.	1 год.
2	Проведення пробного індивідуального заняття з постановки звуків.	1 год.
3	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням).	2 год.
4	Бесіда з логопедом про застосування нетрадиційних методів логопедичного впливу при первинному ураженні моторних центрів.	1 год.
5	Виготовлення дидактичного матеріалу.	1 год.
П'ятниця		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням).	2 год.
2	Проведення пробного індивідуального заняття.	1 год.
3	Проведення пробного підгрупового заняття з елементами логоритміки.	1 год.

4	Бесіда з логопедом про комплектацію груп для логопедичних занять з дітьми на логопункті та в інклюзивних класах.	1 год.
5	Проведення експериментальних досліджень відповідно до теми дипломної роботи.	1 год.
III тиждень		
Понеділок		
1	Участь разом з логопедом, вчителем-дефектологом у науково-методичних заходах у закладі.	2 год
2		1 год
3	Відвідування корекційно-розвиткових занять, які проводять логопед, дефектолог, психолог.	2 год
4	Робота за запитом вчителя-логопеда.	1 год
Вівторок		
1	Аналіз журналу обліку проведених консультацій та просвітницьких заходів	1 год
2	Ознайомлення з планом самоосвіти вчителя-логопеда закладу освіти з інклюзивним навчанням	1 год
3	Вивчення супровідної документації на учнів з ООП, в тому числі з ПМР: висновків ІРЦ про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дітей, портфоліо учнів	2 год
4	Аналіз конспектів корекційно-розвиткових занять з дітьми з ООП, розроблених фахівцями закладу освіти	2 год
Середа		
1	Участь у позакласних заходах з дітьми з ООП (з комплексними порушеннями розвитку) (за вибором)	2 год
2	Підготовка методичних матеріалів, наочних посібників	4 год
Четвер		
1	Проведення контрольного виховного заходу	1 год
2	Проведення режимних моментів (2-га половина дня) для соціалізації дітей з системними порушеннями мовлення	4 год
3	Проведення контрольного логопедичного заняття	1 год
П'ятниця		
1	Аналіз конспектів корекційно-розвиткових занять з дітьми з ООП, розроблених фахівцями закладу освіти	1 год
2	Виготовлення дидактичного матеріалу	2 год
3	Вільне спілкування з дітьми.	3 год
IV тиждень		
Понеділок		
1	Проведення контрольного індивідуального заняття з постановки, автоматизації чи диференціації звуків.	1 год.
2	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням).	2 год.
3	Проведення бесіди з батьками дітей інклюзивної форми навчання.	1 год.
4	Проведення експериментальних досліджень (для курсових, дипломних робіт).	1 год.
Вівторок		
1	Відвідування уроків з математики, української мови, читання (занять).	3 год.
2	Проведення контрольного індивідуального заняття з формування складової структури слова.	1 год.
3	Участь у позакласних заходах з дітьми з системними порушеннями мовлення (за вибором).	2 год.

Середа		
1	Відвідування уроків з математики, української мови, читання/занять з формування математичних уявлень, розвитку мовлення, читання.	2 год.
2	Проведення контрольного індивідуального заняття з розвитку зв'язного мовлення.	1 год.
3	Проведення експериментальних досліджень (для курсових, дипломних робіт).	1 год.
4	Участь у позакласних заходах, організованих з дітьми з порушеннями мовлення (за вибором)	2 год.
Четвер		
1	Виготовлення дидактичного матеріалу для заняття	2 год.
2	Проведення контрольного індивідуального заняття з розвитку граматичної складової мовлення.	1 год.
3	Проведення експериментальних досліджень (для курсових, дипломних робіт)	2 год.
4	Проведення режимних моментів (2-га половина дня) для соціалізації дітей з системними порушеннями мовлення	1 год.
П'ятниця		
1	Складання індивідуальної програми розвитку на дитину з ООП.	1 год.
2	Участь у позакласних заходах, організованих з дітьми з порушеннями мовлення з порушеннями мовлення (системними, комплексними чи комбінованими).	2 год.
3	Оформлення звітної документації	3 год.

9. Перелік орієнтовних індивідуальних завдань практики*

1. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) розвитку усного мовлення у дитини з затримкою психічного розвитку.

2. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) розвитку усного мовлення у дитини з легким порушенням інтелекту.

3. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) розвитку усного мовлення у дитини з помірним порушенням інтелекту.

4. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) розвитку усного мовлення у дитини з загальним недорозвиненням мовлення I рівня при первинно збереженому інтелекті і без порушення аналізаторних систем.

5. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) розвитку усного мовлення у дитини з загальним недорозвиненням мовлення II рівня при первинно збереженому інтелекті і без порушення аналізаторних систем.

6. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) розвитку усного мовлення у дитини з загальним недорозвиненням мовлення III рівня при первинно збереженому інтелекті і без порушення аналізаторних систем.

7. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) розвитку усного мовлення у дитини з розладом спектру аутизму.

8. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) розвитку усного мовлення у дитини зі значним порушенням зору (сліпої чи практично сліпої).

9. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) розвитку усного мовлення у дитини з порушенням слуху після кохлеарної імплантації.

10. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) корекції порушень писемного мовлення у дитини з порушенням слуху після кохлеарної імплантації.

11. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) корекції порушень писемного мовлення у дитини з розладом спектру аутизму.

12. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) корекції порушень писемного мовлення у дитини з загальним недорозвиненням мовлення III рівня при первинно збереженому інтелекті і без порушення аналізаторних систем.

13. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) корекції порушень писемного мовлення у дитини з загальним недорозвиненням мовлення II рівня при первинно збереженому інтелекті і без порушення аналізаторних систем.

14. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) корекції порушень писемного мовлення у дитини з загальним недорозвиненням мовлення I рівня при первинно збереженому інтелекті і без порушення аналізаторних систем.

15. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) корекції порушень писемного мовлення у дитини з помірним порушенням інтелекту.

16. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) корекції порушень писемного мовлення у дитини з легким порушенням інтелекту.

17. Скласти індивідуальну програму (перспективний план проведення логопедичної роботи терміном на рік) корекції порушень писемного мовлення у дитини з затримкою психічного розвитку.

* Виконання індивідуальних завдань дає можливість використовувати отримані результати у власних наукових дослідженнях і враховуватиметься під час загального оцінювання результатів практики. Індивідуальні завдання є додатковим видом роботи під час проходження практики і узгоджуються з керівником практики та керівниками наукових досліджень (в рамках роботи у наукових гуртках, підготовки курсових робіт, дипломних проєктів).

10. Звітна документація

По закінченні терміну проходження виробничої практики на посаді

логопеда в закладах загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням здобувач вищої освіти здає методисту такі матеріали.

1. Щоденник практики, з відгуком, завірений печаткою закладу, підписами керівництва закладу і вчителя-логопеда, у якому відображені щоденні записи спостережень та безпосередньої роботи здобувача вищої освіти.

2. Заповнені мовленнєві картки на 2-х дітей (бажано, з різними порушеннями).

3. Психолого-педагогічну характеристику на 1 дитину з системним порушенням мовлення.

4. Чотири розгорнутих плани-конспекти контрольних індивідуальних логопедичних занять.

5. Індивідуальна програма розвитку на дитину з ООП.

6. Наочний посібник (виготовлену логопедичну гру).

7. Звіт здобувача-практиканта про проходження практики, завірений його підписом українською і англійською мовами.

8. Виконане індивідуальне завдання.

9. Презентація матеріалів практики.

11. Вимоги до здобувачів вищої освіти, які проходять практику

1. Перед виходом на практику здобувач вищої освіти повинен ознайомитися з силабусом практики, отримати необхідну документацію й завдання у керівника практики, розробити індивідуальний план роботи і затвердити його у керівника практики.

2. Систематично відвідувати заклад освіти, проводити спостереження за роботою фахівців на заняттях та інших навчально-виховних заходах і вести щоденник практики, працювати над виконанням індивідуального завдання і закінчити його до кінця практики.

3. Активно включатись у навчально-виховний процес закладів, до яких направлені і дотримуватись вказівок вчителя-логопеда та інших відповідальних фахівців.

4. Надавати практичну допомогу педагогічному персоналу закладу освіти.

5. Ознайомитись і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки й виробничої санітарії.

6. Нести відповідальність за виконувану роботу і її результати нарівні з штатними працівниками.

12. Вимоги до керівника практики від закладу вищої освіти

1. Познайомити здобувачів вищої освіти з програмою і комплексними завданнями практики.

2. Охарактеризувати план проходження практики та організацію індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти.

3. Провести детальний аналіз звітної документації, яку необхідно підготувати під час проходження практики.

4. Перевірити та оцінити рівень підготовки здобувачів вищої освіти до практики.

5. Надавати інформаційну допомогу в організаційних та навчально-методичних питаннях, які виникають у процесі діяльності здобувачів вищої освіти.

13. Правила техніки безпеки

Правила техніки безпеки до здобувачів вищої освіти доводиться на настановчій сесії.

14. Вимоги до написання звіту про проходження практики*

Оформлення титульного листа:

ЗВІТ

Здобувача вищої освіти 1 курсу групи _____

Факультету управління

Кафедри логопедії та інноваційних технологій в інклюзії

Спеціальності 016 Спеціальна освіта

Спеціалізації 016.01 Логопедія

Ім'я і прізвище _____

про проходження виробничої практики

в _____

(повна назва закладу)

Схема звіту студента-практиканта:

1. Загальні відомості про базовий заклад практики, терміни проходження практики.
2. Характеристика обсягу робіт відповідно до передбачених програмою практики завдань. Особливості виконання завдань. Власні враження від якості виконання завдань (чи труднощів у виконанні). Перелік самостійно ініційованих видів робіт.
3. Кількість відвіданих занять (уроків), кількість самостійно проведених занять (уроків).
4. Характер допомоги вчителям-логопедам (підготовка до проведення занять, посильна участь у проведенні занять; виготовлення наочності тощо).
5. Визначення набутих під час практики знань, умінь, навичок; характеристика процесу збагачення власного досвіду (організація і проведення корекційної, розвивальної, навчальної, виховної, методичної роботи, розвитку умінь встановлювати контакт з дітьми, проведення спостережень за ними тощо).
6. Аналіз інклюзивного простору та процесів на базі практики.
7. Результативність практики. Виявлені недоліки в організації і проведенні практики; пропозиції щодо покращення організації та проведення практики.

Дата _____ Підпис _____

Звіт про проходження практики, підписаний здобувачем-практикантом, подається на розгляд керівнику практики від закладу вищої освіти і заслуховується комісією під час захисту практики. Обсяг звіту про

проходження практики становить 3-4 сторінки, складається у довільній формі формату А4, набраних 14 шрифтом в MS Word через 1,5 інтервали.

До звіту бажано створити презентацію з схемами, ескізами, рисунками, фотографіями тощо.

* Здобувач вищої освіти оформляє звіт відповідно до переліку завдань, передбачених тією чи іншою робочою програмою практики.

15. Критерії оцінювання результатів практики та підведення її підсумків

Результати проходження виробничої практики на посаді логопеда в закладах освіти з інклюзивним навчанням обговорюються здобувачами-практикантами за участю вчителя-логопеда та керівництва закладу за місцем її проходження.

Підведення підсумків практики проводиться на підсумковій конференції з її захисту в закладі вищої освіти за участю методиста і керівника.

Матеріали практики (звітна документація) подаються методисту для перевірки після закінчення терміну проходження протягом наступного тижня. На захисті практики керівником практики від закладу вищої освіти виставляється диференційований залік. Оцінювання відбувається з урахуванням якості виконання завдань практики, ставлення до педагогічної діяльності, дисциплінованості і самостійності здобувача вищої освіти, систематичності в роботі, відгуку вчителя-логопеда, правильності оформлення звітної документації, підготовленої презентації практики, відповідей на запитання про проходження практики.

Здобувачі вищої освіти, які не виконали програму практики без поважних причин або отримали незадовільну оцінку, можуть бути відраховані з університету як такі, що мають академічну заборгованість в порядку, передбаченому Статутом університету і діючим Положенням.

У разі невиконання здобувачем програми практики з поважних причин спільним рішенням керівника практики, методиста практики по університету, завідувача кафедри за погодженням з деканом факультету визначається індивідуальна програма її проходження.

Критеріями якісного оцінювання студентів виступають:

- рівень усвідомлення здобувачем вищої освіти мети, завдань і змісту практики;
- рівень професійної спрямованості діяльності майбутніх вчителів-логопедів;
- рівень сформованості професійних умінь.

Оцінювання відбувається за 100-бальною шкалою (і системою ECTS) проводиться відповідно до загальних вимог.

Максимальну кількість балів за кожний звітний документ та під час захисту практики здобувач вищої освіти отримує в тому випадку, якщо він підготував усі необхідні матеріали за результатами проходження виробничої практики на посаді логопеда в закладах освіти з інклюзивним навчанням, які оформлені відповідно до методичних вимог; отримав схвальні відгуки від

вчителя-логопеда та керівництва закладу освіти, а також від керівника практикою від закладу вищої освіти; підготував змістовну звітну доповідь про проходження практики під час її захисту, до якої додав супроводжувальні матеріали (фото- чи відеоматеріали, розробки, ігри тощо); вчасно подав для перевірки матеріали практики.

Розподіл балів відбувається таким чином: 60 балів відводиться на оцінювання виконання завдань практики, відображених у звітній документації, 40 балів – на захист практики під час підсумкової конференції. Максимальну кількість балів, яку може отримати здобувач після проходження практики на підсумковій конференції – 100 балів.

ОЦІНЮВАЛЬНИЙ ЛИСТ

здобувача-практиканта за результатами виробничої практики на посаді логопеда в закладах загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням

№	Основні напрямки роботи здобувача-практиканта	Макс. кількість балів
Оцінювання результатів практики, відображених у звітній документації		
1	4 розгорнуті конспекти на контрольні індивідуальні заняття.	20
2	Правильно заповнені 2 мовленнєві картки – по 5 балів	10
3	Психолого-педагогічна характеристика на дитину з системним порушенням мовлення.	10
4	Складену індивідуальну програму розвитку на дитину з ООП.	10
5	Виконання індивідуального завдання.	10
Всього		60
Оцінювання процедури захисту практики		
1	Належний рівень оформлення щоденника практики (з фіксацією усіх робочих днів, з відповідними до завдань практики записами тощо).	5
2	Підготовлений звіт про проходження практики.	5
3	Виготовлений наочний посібник (логопедична, дидактична гра, індивідуальний роздатковий матеріал тощо).	10
4	Презентація матеріалів практики та захист її результатів.	20
Всього		40
Підсумкова оцінка		100

Орієнтовні запитання, які пропонуються на підсумковій конференції з захисту виробничої практики на посаді логопеда в закладах загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням

1. Охарактеризуйте роль вчителя-логопеда в системі забезпечення супроводу дитини з особливими освітніми потребами, що навчається в закладі загальної середньої освіти, в закладі дошкільної освіти.
2. Охарактеризуйте категорії дітей з особливими освітніми потребами.

3. Охарактеризуйте умови ефективного надання освітніх послуг для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Визначте роль та основні напрямки проведення у цьому випадку логопедичної роботи.

4. Охарактеризуйте категорії освітніх труднощів.

5. Охарактеризуйте рівні підтримки дітей з ООП.

6. Охарактеризуйте навчальні труднощі дітей з ООП

7. Охарактеризуйте інтелектуальні труднощі дітей з ООП.

8. Охарактеризуйте фізичні труднощі дітей з ООП.

9. Охарактеризуйте функціональні труднощі дітей з ООП.

10. Охарактеризуйте соціоадаптаційні труднощі дітей з ООП

11. Охарактеризуйте особливості розвитку мовлення у дітей з порушенням інтелекту легкого ступеня.

12. Охарактеризуйте особливості розвитку мовлення у дітей з порушенням інтелекту помірного та важкого ступеня.

13. Охарактеризуйте особливості розвитку мовлення у дітей з розладами спектру аутизму.

14. Охарактеризуйте особливості розвитку мовлення у дітей з загальним недорозвиненням мовлення.

15. Охарактеризуйте особливості розвитку мовлення у дітей з затримкою психічного розвитку.

16. Охарактеризуйте особливості розвитку мовлення у дітей з порушеннями зору.

17. Охарактеризуйте труднощі при формуванні мовлення у дітей після кохлеарної імплантації.

Критерії оцінювання

Оцінка ECTS	Оцінка за бальною шкалою	Критерії оцінювання
A	100-90 балів	Відмінно – високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	89-80 бали	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	79-70 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок, які носять несуттєвий характер
D	69-60 балів	Задовільно – задовільний рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, який дозволяє подальше навчання або професійну діяльність
E	59-50 балів	Задовільно – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь), який містить наявність достатньо грубих помилок
F	49-26 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, але

		який дає можливість повторно перескласти за умови належного самостійного доопрацювання
FX	26 бали і менше	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни